

Ocena pracy tropowców w naturalnych warunkach podczas poszukiwania postrzałka grubej zwierzyny według regulaminu PZŁ

§ 1

W ocenie pracy tropowców przy poszukiwaniu rannej zwierzyny grubej, w naturalnych warunkach, mogą brać udział psy ras myśliwskich z grup FCI: III, IV, V, VI /z wyjątkiem sekcji posokowców/,VII, VIII, które posiadają dyplom z konkursów pracy tropowców lub Certyfikat psa ułożonego do polowania.

§ 2

Ocenę przeprowadza się respektując wszystkie zasady *Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania oraz znakowania tusz*. Oceny dokonuje zespół minimum dwóch sędziów zatwierdzonych przez organizatora, którzy odpowiadają za przestrzeganie wspomnianego regulaminu. Ich decyzje w tym zakresie są ostateczne. Po spełnieniu wymogów formalnych sędziowie udają się do łowiska i w oparciu o wskazówki dotyczące okoliczności postrzału, naprowadzają przewodnika wraz z psem w rejon zestrzału lub trop postrzałka.

§ 3

Podstawowym zadaniem jest znalezienie martwej lub dojście i dostrzelenie rannej zwierzyny, dlatego praca powinna być jak najbardziej skuteczna, nie zaś prowadząca do uzyskania jak największej ilości punktów.

§4

Ocena może być przeprowadzona wyłącznie podczas poszukiwania rannego łosia, jelenia, daniela, dzika, muflona lub sarny. Biorąc pod uwagę konieczność jak najszybszego znalezienia postrzałka, należy jak najbardziej przyspieszyć czas rozpoczęcia jego poszukiwania, jednak praca na tropie poniżej 2 godzin od postrzelenia lub na długości tropu poniżej 300 metrów nie podlega ocenie.

§ 5

Pies podlegający ocenie nie może poszukiwać zwierzyny, która została postrzelona przez jego przewodnika czy właściciela.

§ 6

Pracę psów ocenia się w skali od 0 do 4, w niżej podanych konkurencjach z ustalonymi współczynnikami oraz limitami ocen do dyplomów. Otrzymanie oceny 0 w jakiegokolwiek konkurencji uniemożliwia przyznanie dyplomu. Ze względu na nieporównywalne warunki pracy poszczególnych psów lokat nie przyznaje się.

Dyplomy I^o, II° lub III° otrzymują tropowce, które odnalazły martwego postrzałka pracując po tropie starszym niż 2 godziny i długości powyżej 300 metrów (stosownie do uzyskanych punktów uwzględniających limity zawarte w tabeli), a ewentualny gon i osaczenie nastąpiły już po osiągnięciu tego dystansu na otoku. Jeśli pies został puszczoney w gon poniżej dystansu 300 metrów, za pracę na otoku otrzymuje 0.

Ponadto:

- Dyplom I^o otrzymuje pies, który nie miał możliwości gonu i osaczania, ale pracował po tropie starszym niż 8 godzin i dłuższym niż 1,5 kilometra oraz otrzymał ocenę za pracę na otoku minimum 3, a w pozostałych konkurencjach spełnił limity ocen zawarte w tabeli.
- Dyplom II° otrzymuje pies, który nie miał możliwości gonu i osaczenia, a pracował po tropie starszym niż 6 godzin i dłuższym niż 1 kilometr oraz otrzymał ocenę za pracę na otoku minimum 2, a w pozostałych konkurencjach spełnił limity ocen zawarte w tabeli.
- Dyplom III° otrzymuje pies, który nie miał możliwości gonu i osaczenia, a pracował po tropie starszym niż 4 godziny i dłuższym niż 300 metrów oraz otrzymał ocenę za pracę na otoku minimum 2, a w pozostałych konkurencjach spełnił limity ocen zawarte w tabeli.

Objaśnienia i wskazówki do oceny

1. Praca na otoku po tropie postrzałka

Przewodnik wraz z psem i sędziami udają się w rejon zestrzału według wskazówek dotyczących okoliczności strzału.

Przewodnik odkłada psa, po czym przystępuje do analizy śladów w okolicy zestrzału w celu określenia rodzaju postrzału i odniesionych obrażeń. Do odnalezienia tych śladów (farba, treść żołądka, ścinka, kawałki kości itp.) można również użyć psa.

W przypadku gdy w rejonie zestrzału nie odnaleziono żadnych śladów, tropowiec powinien samodzielnie odnaleźć i podjąć trop postrzałka.

Następnie pies winien pokazać trop i dolnym lub półgórnym wiatrem podążyć za nim prowadzony na otoku długości minimum 6 metrów. Przy znalezieniu farby czy innych śladów na trawie i krzakach, oraz zbliżając się do łoża lub miejsca zalegania postrzałka pies może unosić głowę do góry. Pies powinien pracować spokojnie, ale chętnie, wskazując miejsca w których postrzałek zostawił więcej śladów, bądź w których zaległ na dłużej.

Pies winien wypracować trop ze wszystkimi jego szczegółami, nie pomijając jego załamań i tropów powrotnych, nie schodząc na inne krzyżujące się tropy. Może je jednak zaznaczyć, lub sprawdzić ich prawidłowość.

Nie jest błędem podążanie tropem krzyżującym się kilka metrów, o ile sam powróci na trop właściwy. Zdrowa zwierzyna pojawiająca się na trasie pracy psa, winna być przez niego respektowana.

Na wysokie oceny zasługuje pies, dzięki którego pracy przewodnik może potwierdzić właściwy trop na podstawie odnalezionych śladów (farba, treść żołądka, ścinka, odłamki kości itp.).

Jeżeli podczas pracy okaże się, że dalsza praca po tropie z zapiętym otokiem jest niemożliwa ze względu na przeszkody terenowe, przewodnik wraz z psem powinien obejść przeszkodę, tropowiec powinien znaleźć trop wyjściowy i kontynuować pracę. Jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że postrzałek może zalegać w terenie trudnym i niebezpiecznym do pracy na otoku np. trzciny, tarniny, kukurydza, rzepak, przewodnik ma prawo podjąć decyzję o spuszczeniu psa z otoku. Jeśli jednak w przeszukiwanym terenie nie będzie postrzałka, po wyjściu z niego pies powinien zostać ponownie zapięty na otok i kontynuować pracę.

Pies musi podążać właściwym tropem aż do martwej lub rannej zwierzyny, chyba że w trakcie pracy sędziowie dojdą do przekonania, że ranna zwierzyna jest nie do dojścia i nakażą zakończenie pracy. W przypadku rezygnacji z pracy przez przewodnika, sędziowie decydują czy należy wezwać kontrolnego psa.

Jeżeli kontrolny pies skutecznie zakończy poszukiwanie postrzałka, to pies/psy które były poprzednio oceniane za pracę na tym tropie otrzymują dyskwalifikację za pracę na tym postrzałku.

2. *Gon*

Jeśli przewodnik z psem na otoku dojdzie do „zimnego łoża”, a więc takiego, które zwierzyna już dawno opuściła, to należy kontynuować poszukiwanie z psem prowadzonym na otoku, aż do znalezienia „gorącego łoża” lub, gdy ranna zwierzyna podniesie się przed psem i zacznie uchodzić. Przewodnik powinien ten fakt zgłosić sędziom i tylko za ich zgodą wypuścić psa na tzw. „gorący trop”. Wypuszczony pies powinien natychmiast podążyć tropem postrzałka, prowadząc głośny i wytrwały gon, aż do dojścia i zatrzymania rannej zwierzyny. Gdy pies podąży omyłkowo śladem zdrowej zwierzyny, musi sam przerwać gon i powrócić do przewodnika w ciągu 15 minut. Dłuższy gon za zdrową zwierzyną powoduje obniżenie oceny o 1 lub 2 stopnie. Oceniając gon należy zwrócić uwagę na to czy pies głosi zwierzynę goniąc po tropie, czy goniąc „na oko”. Ocenę obniża się, gdy pies wraca bez powodu do przewodnika i musi być przez niego zachęcany do dalszej pracy. Należy brać pod uwagę, czy pies podąża wytrwale za ranną zwierzyną, szczerkając z pasją, czy daje głos słabo i rzadko.

Najwyższą ocenę otrzymuje pies, przy wytrwałym i głośnym gonie. Gon można ocenić tylko wtedy gdy trwa na dystansie minimum 100 metrów.

- Ocenę 4 otrzymuje pies, który podążył w gonie na odległość powyżej 300 metrów i głosił zwierzynę.
- Ocenę 3 otrzymuje pies, którego gon zamknął się na dystansie pomiędzy 200 do 300 metrów i który głosił zwierzynę.
- Ocenę 2 otrzymuje pies, którego gon zamknął się na dystansie pomiędzy 100 do 200 metrów i który głosił zwierzynę.
- Ocenę 1 otrzymuje pies, którego gon zamknął się na dystansie do 100 metrów i który głosił zwierzynę.
- Ocenę 0 otrzymuje pies, który gonił postrzałka „na oko” milczkiem.

Pies, który nie podejmuje gonu, lub uporczywie go przerywa wracając do przewodnika nie doprowadzając do rannej zwierzyny, nie może otrzymać dyplomu.

3. *Stanowienie*

Jeżeli postrzałek zostanie zatrzymany przez psa w miejscu, pies powinien donośnym głosem oszczekiwać go bez przerwy.

Pies nie ma obowiązku przytrzymywać zwierzyny, błędem natomiast nie jest bezpośredni z nią kontakt. W żadnym przypadku psu nie wolno pozostawić stanowionego postrzałka. Odstąpić od stanowienia pies może jedynie na wyraźną komendę przewodnika. Czas stanowienia należy ograniczyć do niezbędnego minimum, pozwalającego na skuteczne podejście do postrzałka i dostrzelenie zwierzyny. Nie jest błędem jeżeli stanowiony

postrzałek zacznie uchodzić i po gonie zostanie ponownie stanowiony przez psa. Dostrzelenie postrzałka możliwe jest za zgodą sędziów, strzał ten oddaje przewodnik psa lub inny upoważniony do tego myśliwy. Dostrzelenie może nastąpić bez zgody sędziów, jeśli przewodnik uzna, iż jest ryzyko zranienia psa, bądź ujścia rannego zwierza. Musi się jednak liczyć z tym, że ocena stanowienia może nie zostać dokonana. Ocenę 4 otrzymuje pies, który donośnym szczekaniem stanowi postrzałka, absorbując ciągle jego uwagę, zachowując przy tym bezpieczną odległość do czasu dostrzelenia zwierza.

Pies, który nie podejmuje stanowienia, lub uporczywie go przerywa wracając do przewodnika nie doprowadzając do rannej zwierzyny, nie może otrzymać dyplomu.

4. Oszczekiwanie lub oznajmianie martwej zwierzyny

Oszczekiwanie i oznajmianie martwej zwierzyny powinno zostać ocenione szczegółowo i wynikać z naturalnego biegu wydarzeń podczas pracy po tropie, niedopuszczalne jest aranżowanie sytuacji prowokującej do oceny w tej konkurencji. Należy zwrócić uwagę na to, w jaki sposób pies oszczekuje martwą zwierzynę, czy głośno z pasją, czy też ze strachu. Psa można uznać za oszczekiwacza tylko wtedy, gdy odnalazł martwego postrzałka, został przy nim, oszczekiwał go co najmniej 5 minut i w ten sposób przywołał przewodnika, który nie był w zasięgu jego wzroku.

Oznajmiacz po znalezieniu martwej zwierzyny, winien wrócić do przewodnika i oznajmić ten fakt, prowadząc go następnie do niej.

Sposób oznajmiania musi odpowiadać opisowi zgłoszonemu uprzednio sędziom przez przewodnika.

5. Zachowanie przy martwej zwierzynie

Pies musi pozostać sam przy martwej zwierzynie, a sędziowie obserwują go z większej odległości. Jeśli pies doprowadził do martwej zwierzyny na otoku, musi zostać pozostawiony sam, by można zaobserwować w jaki sposób zachowuje się przy martwej zwierzynie bez obecności przewodnika.

W tym czasie przewodnik nie może wydawać psu żadnych komend. Pozostawiony luzem pies powinien wykazywać zainteresowanie martwą sztuką. Psy o dużej pasji mogą zwierzynę gryźć, szarpać, oblizywać ranę postrzałową. Jeżeli pies boi się zwierzyny, obchodzi ją z daleka lub z uporem wraca do przewodnika i nie chce podejść do zwierzyny nie może uzyskać w tej konkurencji oceny wyższej niż 1. Powrót do przewodnika celem oznajmiania znalezienia zwierzyny nie stanowi błędu. Pies nie powinien narzynać czy próbować zakopywać zwierzyny (grabarze).

Z narzynaniem mamy do czynienia jeżeli pies próbuje nagryzać tuszę przy pomocy zębów trzonowych. Psom, które narzynają zwierzynę lub usiłują ją zakopać obniża się ocenę o 1 stopień.

Pies, który po krótkim obwąchaniu martwej zwierzyny dalej się nią nie interesuje, nie może otrzymać oceny wyższej niż 2. Ocenę 4 otrzymuje pies, który wykazuje wyraźne zainteresowanie martwą sztuką oraz radość z odnalezienia postrzałka. Oszczekiwanie martwej sztuki stanowi zaletę ale nie jest wymagane.

Po skutecznym zakończeniu dochodzenia przewodnik lub inny myśliwy honoruje zwierzynę ostatnim kęsem i pieczęcią. Sędzia wręcza przewodnikowi dwa złomy, jeden dla niego, drugi dla psa.

6. Współpraca przewodnika z psem

Współpracę przewodnika z psem ocenia się w trakcie trwania całej pracy biorąc pod uwagę utrzymywanie ciągłego kontaktu z psem, umożliwiające szybkie i sprawne wykonywanie wydawanych poleceń. Należy ocenić również zachowanie przewodnika, jego podejście do psa, umiejętność prowadzenia psa na otoku i luzem. Przewodnik powinien umieć „czytać psa”, reagować na jego błędy. Ważne jest, aby zwrócić uwagę na chęć psa do pracy, zainteresowanie pracą po tropie, wytrwałością w tropieniu. Przewodnik powinien wspierać psa i powinna być rozpoznawalna harmonijna relacja pomiędzy nimi.

Psy, które nie wykonują natychmiast otrzymanych od przewodnika komend, powinny mieć obniżoną ocenę o 1 lub 2 stopnie. Natomiast te, które nie dają się wziąć na smycz lub uciekają od przewodnika, nie wracając do niego w ciągu 5 minut, podlegają dyskwalifikacji. Ocenę 4 przyznaje się gdy przewodnik i pies stanowią harmonijny zespół tropiący, przewodnik rozpoznaje i głośno komunikuje ślady na tropie, umie czytać swojego psa i potrafi go wspierać poprzez jasne komendy i pochwały. Pies jest posłuszny, chętnie wykonuje wszystkie polecenia, wykazuje wytrwałość i stałą chęć do pracy.

7. Psy kontrolne

Zadaniem organizatorów poszukiwania postrzałka jest zabezpieczenie dla zespołu sędziowskiego doświadczonego psa kontrolnego, jak i znającego dobrze teren przewodnika. Ma to służyć zagwarantowaniu efektywnego i humanitarnego zakończenia poszukiwań.

8. Karta oceny

Po zakończeniu pracy sędziowie wypełniają kartę oceny psa, wpisując wszystkie dostępne dane i wystawiając oceny za poszczególne konkurencje. Aby pies otrzymał dyplom, nie może otrzymać 0 w żadnej konkurencji, musi osiągnąć co najmniej minimalną liczbę punktów wskazaną w tabeli oraz uzyskać limity ocen w poszczególnych konkurencjach.

Za długość pracy po tropie uznaje się łączny dystans jaki wykonał pies pracując na otoku po tropie postrzałka oraz dystans pokonany w gonie. Długość pracy ustalają sędziowie biorąc pod uwagę pracę po tropie postrzałka oraz długość gonu. Nie bierze się pod uwagę całego dystansu jaki pokonał pies wg wskazań urządzeń GPS w jaki był wyposażony.

Na karcie ocen, w części opisowej sędziowie zapisują:

- datę i czas rozpoczęcia i zakończenia pracy wraz z datą i godziną postrzelenia,
- przebyty dystans podczas pracy na otoku i w gonie,
- czas i dystans gonu wraz z osaczaniem, jeśli mają miejsce,
- warunki pogodowe i terenowe,
- gatunek poszukiwanej zwierzyny,
- znalezione ślady na zestrzale oraz na tropie,
- ogólny opis pracy z jak największą ilością zaobserwowanych szczegółów.

W karcie oceny wpisuje się stopień przyznanego dyplomu lub fakt nie przyznania dyplomu. Na karcie oceny sędziowie składają czytelne podpisy lub imienne pieczętki i podpis.

Maksymalna liczba punktów do uzyskania bez konkurencji dodatkowych wynosi 152.

Maksymalna liczba punktów do uzyskania z gonem i osaczaniem wynosi 232.

Karta oceny
Ocena pracy tropowców w naturalnych warunkach
(podczas poszukiwania postrzałka zwierzyny grubej)

w dn.

Nazwa psa z przydomkiem.....

Data urodzenia, rasa, płęć.....

PKR Nr rejestracyjny..... Nr tatuażu/ chip.....

Ojciec PKR

Matka PKR

Właściciel

Hodowca.....

Przewodnik.....

Data postrzelenia.....

Data i czas rozpoczęcia pracy.....

GON: tak nie

STANOWIENIE: tak nie

L.p.	Konkurencja	Współczynnik	Limity punktów do dyplomów			Ocena	Suma punktów
			182	162	139		
			(bez gonu i osaczenia)				
			114	99	84		
			Dyplom				
			I°	II°	III°		
			Minimalne oceny do dyplomów				
1	Praca na otoku na tropie postrzałka	30	3	2	2		
2	Współpraca przewodnika z psem	5	3	2	1		
3	Zachowanie przy martwej zwierzynie	3	3	2	1		
Dodatkowo							
4	a) Oznajmianie	5	-	-	-		
	b) Oszczekiwanie	5	-	-	-		
5	Gon	10	3	2	1		
6	Stanowienie	10	3	2	1		
Razem							

Warunki pogodowe i terenowe:.....

.....
.....
.....

Gatunek poszukiwanej zwierzyny (i waga, jeśli znana).....

Znalezione ślady w okolicach zestrzału i natropie.....

.....
.....

Dystans przebyty podczas pracy na otoku:.....

Czas rozpoczęcia gonu.....

Dystans przebyty w gonie.....

Data i czas zakończenia pracy.....

Szczegółowy opis pracy.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Komisja przyznała dyplom stopnia.

Sędzia Główny

Czytelne podpisy Sędziów dokonujących oceny

.....

.....

m.p.

.....

.....